

120
Q. F. F. Q. S.

PHILOSOPHIA
SYMBOLICA,

DISPUTATIONE MAGISTRALI
DETECTA.

Quam,

Ex Suffragio Ampl. Ordinis Philos.

In Regia Academia Aboënfi,

Sub PRÆSIDIO,

Viri Celeberrimi

DN. CHRISTIERN:
A L A N D R I,

Eloq. Prof. Ordin.

ad diem 3 Decemb. Anno 1700.

Candida bonorum censura modestè exhibet

ANDREAS MUUR,

Ang. Svec.

Impr. apud. Jo. WALLIUM.

IMPERIAL VALLEY

242.5-A

ANDREAS MÖRZ

1. 1840
 2. 1841
 3. 1842
 4. 1843
 5. 1844
 6. 1845
 7. 1846
 8. 1847
 9. 1848
 10. 1849
 11. 1850
 12. 1851
 13. 1852
 14. 1853
 15. 1854
 16. 1855
 17. 1856
 18. 1857
 19. 1858
 20. 1859
 21. 1860
 22. 1861
 23. 1862
 24. 1863
 25. 1864
 26. 1865
 27. 1866
 28. 1867
 29. 1868
 30. 1869
 31. 1870
 32. 1871
 33. 1872
 34. 1873
 35. 1874
 36. 1875
 37. 1876
 38. 1877
 39. 1878
 40. 1879
 41. 1880
 42. 1881
 43. 1882
 44. 1883
 45. 1884
 46. 1885
 47. 1886
 48. 1887
 49. 1888
 50. 1889
 51. 1890
 52. 1891
 53. 1892
 54. 1893
 55. 1894
 56. 1895
 57. 1896
 58. 1897
 59. 1898
 60. 1899
 61. 1900

At 11:45 A.M. December 1, 1900.

ИЗДАНИЕ

1975-1976

01913571 513

Is. 42. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12.

[Faint bleed-through from the reverse side of the page]

DETC-4.

LIATSIAM TAO-TATUINI

THE 2020

3933

✽ ✽
CAPUT PRIMUM.

Constitutionem vocum examinat.

§. I.

Um de Philosophia
Symbolica animus est
aliquid comminisci,
non utiq; ab re fuerit,
statim ab initio monu-
isse, quod hæc Philo-
sophis, de qua nunc disputamus sit ea-
dem illa, quæ primitus omnium Philo-
sophiæ nomine insigniri cœpit. Præcis,
quia admodum pauci erant, qui ei toto
animo incumbabant, qui discipulos ha-
bebant proprios, aut Philosophiam velut
certum, peculiare ac distinctum à cæteris
vitæ communis sectabantur genus, quovis
alio vocabulo appellabatur; At vero Py-
thagoras, quia ipse, quæ apud alios pe-
regrinatione diuturna didicerat, suscepto
isthoc velut proprio ac peculiari vitæ
genere, quod deinceps sequerentur qui-
cunque se committere totos disciplinæ
ejus vellent, tradere posteris constituit,
etiam inter Græcos instituit, ut essent

certi aliqui, qui sapientiã colerent, aliosque eam docerent. Et quoniam hæc consuetudo erat nova, hocque vitæ genus singulare, ideo & novo ac peculiari opus erat nomine. Hinc adeo ortum est nomen Philosophiæ auctore ipso Pythagora; vidit namque ille, homines scientiã quapiam instructos, etiam artifices & manuarios, vulgo σοφῆς seu sapientes dici, & σοφίαν artem qualemcumque, quemadmodum ex Helychio constat & Phavorino τὸ σοφίζεσθαι per τέχναζεσθαι, quod opus manuarium significat, exponentibus. Neque alia notione septem illos, ceterosque Græciæ viros doctos σοφῆς vel sapientes appellatos esse, quam quoscunque alios artifices auctor est. Laert. (α) Hos igitur, ut in posterum a vulgo distingveret Pythagoras non σοφῆς seu sapientes, sed φιλοσόφῆς, sapientiæ amantes appellari maluit, maximè cum σοφίας sapientiæve nomen, crederet augustius, quam ut hominibus etiam doctissimis, nedum artificibus, aut manuariis tribui posset justè. Occasionem tantæ expressionis tradit ex Heraclite Cicero (β) cum

(α) in Proëm. (β) l. 5. Tuscul.

cum ait: Pythagoras vir doctus imprimis
 cum sub itinere esset Philuncem & coram
 Leonte Pbliaſiorum Principe, doctè mul-
 ta & copioſe, non ſine ſumma ejus ad-
 miratione, diſſeruiſſet, quaſiſſe ab eo
 Leontem ajunt οἷος ἢ σοφὸς ſeu qua ma-
 xime arte conſideret, cui cum ille: artem
 ſcire ſe nullam, ſed eſſe Φιλόσοφον inge-
 nuè reſpondiſſet; nullum eſſe hominem ſo-
 phum ſed ſolum unicumque DEUM ratus.

§. II.

Alterum quod titulum huic opellæ de-
 dit nomen Symboli ſive Symbolicus,
 natales ſuos refert ad præc. med. *συμβέ-
 βολα* verbi *συμβάλλεσθαι* quod latinis eſt
 diligenter conſiderare, conferre, in unum,
 congregari cum aliquo. Ac licet diverſam
 habeat ſignificationem à voce *συμβολή*
 Symbola, quatenus nunc à nobis con-
 ſideratur, quæ tam apud Græcos quam
 latinos, pro collatione aliquorum ad u-
 nam Cœnam conferentium, ſive illa pe-
 cuniaria ſit ſive penuraria uſurpatur, no-
 tante Caſaub. ad Terent. (γ) non uno

120

(γ) *Eunuch. Act. 3. Sc. 4. 2.*

tamen gaudet significatu. Primo enim sumitur pro annulo, seu quavis re arrhæ loco solita dari ei sodalium, qui coenam jubebatur parare, ut cum ex aliis tum Plauto liquet (δ) citante Sorano in Thes. auro Erudit. Scholasticæ (ε) nobis ideoque Wærsted. Deinceps pro tessera in contractibus, ex qua, tanquam syngrapha controversia decidebatur. Turnebo (ζ) Antiquis Sveogothicis nummus DEI Gud; Penning / ut habet Consultiss. Loccenius, Antiquit. Sveogoth. (η) Tum pro signo seu indicio, ex quo aliquid conijcimus seu prænoscamus, qua in significatione mirum quam latè parentem habet usum, in signis literis aut arcis impressis, in tessellis tam hospitalibus quam theatralibus, in numismatibus Principum atque civitatum, in iconibus scutariis, nostris Ahner / in insignibus Regum, Heroum illustrium, familiarium, nationum, urbium, navium: quin & præclara clarorum virorum dicta hac significatione in Symbola sunt adoptata, cujus egregium exemplum Holmiæ in Palatio Ordinis eque-

(δ) *Pseud. Aët. 1. Sc. 1.* (ε) *ad Etym. Symb.* (ζ) *l. 2. c. 80* (η) *l. 2. c. 17.*

equestris inauratis literis legitur: *Cum DEO & victricibus armis*. Refertur præterea ad res bellicas, & in vexillis, armis, peltis, atque clypeis comparet. Nonnunquam etiam pro tessera Castrensi, tormentis excussa, aut alio quopiam modo indicata, Svecicè *Et Gåltedån' en lögn*. Quin & pro vocibus nonnullis, quibus vel ipse conflictus designatur, ut sunt *alo alo, alarm* &c. vel in ipso conflictus discrimine, socii se ab hostibus & exploratoribus discernere possint, quale illud in exercitu Marii: *Lardeus & Scyllæ: Apollo Delphicus*, nec non illud invictissimi quondam Regis Herois GUSTAVI ADOLPHI, in cruenta illa ad campos Lipsienses pugna quod quasi cælo delapsum, magno cum tremore hostium auditum est: *DEUS nobiscum*. Atque hujus loci quin fuerit quoque Symbolum Apostolicum, quod quasi brevium quoddam est totius nostræ fidei, quo illi qui, nomen suum verè Christo dederunt, à pseudochristianis dignoscuntur, dubitare nos non sinunt & naturæ rei & patrum plerorumque testimonia; Nisi quis ad tesseram pacti, quod cum DEO in baptismo inivimus, hic potius respi-

ciendum duxerit, qua de re consuli poterit Woffius in de tribus Symbolis. Denique Symbolum dicitur, nota arcanioris cujusdam mysteriorum significativa, ut cum Ciconiam dicimus esse Symbolum pietatis, Laurum & hederam ingenii semper virentis, atque sic coincidit cum Hieroglyphicis. Et tandem etiam pro brevi quadam & involuta sententia, quæ rem aliquam occultam & reconditam significat, unde & σύνθημα atque ἀλληγορήματα Græcis adpellatur, adeoque ad rem quam maxime faciens centeri debet.

§. III.

Ex iis quæ hæcenus allata sunt, vel quodammodo constabit speramus, quid Philosophia Symbolica sit, quidve per eam intellectum voluerint sui auctores, sc. nihil aliud, quam rerum divinarum humanarumque notitiæ indagande studium, per breves quasdam, reconditas, obscuras & nodosas sententias per allegorias item & metaphoras, imo & per quosdam quidem tales tropos modosq., cujusmodi sunt apud Græcos oracula (Θ),
ut
(Θ) Clem. Alex. l. 5. Strom. p. m. 259.

ut homo, sic artificiosa quâdam ratione,
 à rebus Corporeis abductus & sensibilibus,
 ad Contemplationem eorum quæ incorporeæ
 sunt & intelligibilia, similis quasi Deo red-
 deretur. Nimirum quia cernebant homi-
 nes, tam tardos esse ad mentem è corporeis
 tenebris, ad cœlestem lucem erigendam,
 neque ubique & semper doctores adesse
 posse, qui ad divina incitarent, inquit
 Becanus (1) ad eam ventum est senten-
 tiam, ut simulacra quidem nullius po-
 nerent, Symbola autem collocarent mul-
 ta, quorum aspectu homines moverentur
 oculos semper sursum attollendo ad Deum,
 ex iis, quæ DEI sunt conjicere; sunt enim
 Symbola, ut & illud simul adnotem ex
 Grammaticis Græcis, nihil aliud quam
 ἐξ ὧν ἰσὶν ἡμᾶς συμβάλλειν ἢ καὶ γινῶσθαι,
 ex quibus conjicere quid possimus ac no-
 visse h. e. exponente Gyraldo quibus ar-
 cano sensu ac mystico brevissimè, quid fa-
 ciendum omittendumque esset auctores
 Symbolorum ostendebant. Hisce itaque
 si suus constaret vigor, ex mente Gyral-
 di, duo cumprimis requirebantur, alte-
 rum quidem ut verborum mæandris &
 ob-

(1) Verumn. p. 58.

obscuris sententiarum involucris tege-
rentur, alterum ut cum gravitate quadam
ac brevitate plura uno significato compre-
henderent. Cui tertium accedit ex Scheff:
Philosoph. Italica (x) ut viderentur pro-
hibere & præcipere alia, & alia etiam re-
vera prohiberent præciperentq;. Talia sunt
dicta eorum qui apud Græcos vocantur
sapientes, cujus modi certe est illud: *Para-
ce tempori*. Aut quoniam vita est brevis,
ideoq; hoc tempus non temerè consumen-
dum, aut contra parcendum sumptibus,
ut etsi multos annos vixeris, non tamen
desit, unde sustentaris &c. Talia etiam
Pythagoræ & Pythagoræorum: *Nosce te i-
psum: Arctum annulum ne gestato: Per
viam publicam ne ingredieris*. multa in-
dicant. Illud, & quod mortalis sis, &
quod homo natus, & quod si fiat colla-
tio tui atque aliorum, qui supra te sunt
in eminentiori & perfectiori gradu con-
stituti, nullam esse tui habendam rationem
putes: si dicas te gloria insignem atque
divitem, non de solis commodis quibus
alios superas, tibi jactandum esse, quin
illud potius semper meditandum & cujus
ima-

imago & ad quid natus sis, quod opificium & quænam cum DEO unio. Istud, non anxie vivendum neq; semet in eam servitutem conijciendum esse, unde nulla amplius emergendi spes est. Hoc deniq; neq; sequendos esse errores vulgi in doctrina, neque ejusdem imitanda vitia in vita, Unde & quidam hoc sic efferunt: *viam regiam declinato: per semitas ingreditur.* Quod quidem præceptum, quam adprimè ad edictum salvatoris quadret, vel ipsa doctrina Evangelica Comprobat, jubet namque illa, ut declinata via spatiosa, quam Calcant plerique, per angustam ingrediamur â, paucis quidem tritam sed quæ tamen ducit ad immortalitatem. Et quæ sunt Cætera longe plurima quæ legi possunt apud Laërt. Porphyr. Jamlich. Roterod. & alios,

§. IV.

Atque hujusmodi Symbolis, omnes, ut semel dicam, qui de rebus divinis tractarunt & naturalibus, tam barbari quam Græci, non modo Philosophiam moralem complectebantur, sed numeris præterea, figuris & propositionibus ænigmaticis, naturæ, quin & ipsius DEI mysteria velabant.

bant. *Rerum quidem principia, occultaverunt, inquit, Clem. Alex. (λ) veritatem vero enigmatibus, signis, ac symbolis tradiderunt; quippe quæ consensum quendam similitudinemque cum illis habere creditum fuit. Nec ineptè forsan. Quis enim unquam tam malus fuit Symbolorum artifex, ut illis sibi utendum putaret, quibus nulla esset cum rebus significandis affinitas? Eam esse Symbolorum naturam, ut similitudine quadam, ad alia atque alia intelligenda, quam quæ sensui exteriori offerunt, animum nostrum deducant, neminem puto ignorare, qui modò unde vox hæc derivetur, adcuratiori nonnihil acumine attendat. Quamvis enim quædam Symbola è sola pactione & voluntate quorundam concipiantur, ut militaria verba pro tesseris à ducibus data, ceu superius innuimus, ea tamen nec perpetua sunt nec veram symbolorum rationem ab ipsa rerum natura pendentem sortiuntur. Physici de iis quæ inter se Symbolum habent, sic loquuntur; ut quæ talia dicunt, ea velint in qualitate quampiam Communicare. Sic ipse Aristot. (μ)*

(λ)

(μ) l. 2.

de generatione & corruptione loquens, terram cum aqua, & ignem cum terra Symbolum habere dicit; quia nimirum terra & aqua in frigore, terra & ignis in siccitate communicent, atque ita similitudinem quandam custodiant. In iis itaq; quæ Symbola dici verè merentur, ut in sit similitudo quædam necesse est, è qua designificatu fieri conjectura possit. sic Hedera vinum venale signat, non è sola passionis aut hominum consensu, sed ob similitudinem quandam ob Hammonio contra Tryphonem, apud Plutarchum explicatam, qua cum vite cernitur convenire; Vitis enim modo adminicula pedamentaque complectitur, lubrico lapsu per arbores serpens, cirrhis, non secus ac capreolis, firmiter hærens, baccharum corymbis uvas æmulata; & hac quidem de causa Baccho placuit in Corollis, quæ, licet satis magna sit, à nobis tamen major reddatur. Hedera semper in sublime nititur, non suis quidem viribus, sed alternis freta: quo monet vinum eò bibendum, ut terrenis curis soluti, ad divina subvolemus, & alacres hilaresque DEO tanti muneris datori hymnos concinamus.

Jam

Jam arcta illa hederæ cum adminiculo suo copula, annon monet vini potatorem, ut ei, cujus beneficio vinum accepit, perpetuo amore conglutinetur? Deinde perennis viror, quid aliud sibi vult, quam & vinum viridem juventam hominibus conciliare, & præterea semper nos virides esse debere in æterno divini amoris complexu? Hæc aliæque permulta de hederæ vitisque cognatione, Hammonii dictis non aliena, à Dionysio adjici possent, nisi ex his satis liqueret, quam hederæ vini signum esse mereatur, non è sola participatione hominum, sed ipsa rerum convenientia, quam Aristoteles ipse Symbolum vocavit. Hæc vetustas, illa Symbolorum prima fabricatrix animadvertens claudit: *ne miretur ergo quisquam dum Symbolum rebus, non infinitis modo, sed etiam summis applicamus, quandoquidem quæ vera sunt, nusquam veriora sunt, quam in suis ideis:*

§. V.

Hoc autem genus docendi, quamquam multi sint qui usurparunt, quin proprium tamen ac semper peculiare habitum sit Pythagoricis in respectu ad alios

lios Philosophos dubitare nos non fuit
 dignissima illa assertio Strobæi (v) quam
 ex Telete firmat his verbis: *Nihil adeo
 proprium, inquit, est Philosophiæ Pytha-
 goricæ, quam Symbolicum doctrinæ genus,
 voce ac silentio permixtum, velut in sa-
 cra initiatione, ut non opus sit præmo-
 nere, cantabo doctis, claudatur porta
 profanis, sed statim quodlibet dictum ex-
 ercitatis lucem & characterem sui, in prom-
 ptu ostendit, cæcum autem & obscurum
 est imperitis. Quemadmodum enim A-
 pollo Delphis non dicit nec abscondit,
 sed innuit, juxta Heraclitum, sic è Py-
 thagoricis Symbolis, & id quod dici vide-
 tur, absconditur, & quod abscondi, in-
 telligitur. Ostendit istis, ut vides, differ-
 tissimè, genus isthoc Symbolorum (quod
 quale fuerit simul exponit) proprium
 ac peculiare quasi habitum Philosophiæ
 pythagoricæ, unde etiam Pythagorica, pe-
 culiari cognomento, dicebantur illa Sym-
 bola, utpote quæ velut signa erant, qui-
 bus sese mutuo internoscerent & ab aliis
 segregarent. Respexit huc, ni fallor, La-
 ertius (ξ) cum ait: *Si quem intellexisset*
 Sym-*

(v) l. 5. (ξ) in vit. Pyth.

Symbolis, suis uti, peritiamque eorum habere potuisse, illum inter proprios discipulos ac amicos continue adscisciebat. Loquitur de Pythagora ipso, cujus, hac in parte, consuetudinem lectatores ejus studiosè conservarunt, quando & inrer se haud temere uterentur alio genere sermonis cum constituti essent apud alios, apud extraneos sc. &, ut sic dicam, profanos, tum enim nonnisi per Symbola sibi mutuo quod vellent innuebant. Dignissima sunt, quæ in hanc rem transcribantur verba Jamblichi ex lib. ejus II. ubi dicit: Secundum præceptam ipsis à Pythagora silentiij fidem, instituerunt mysticam quandam, & iis qui talibus initiati non essent, haud intelligibilem rationem, ut Symbolis quibusdam sensa animi sibi mutuo exponerent vel loquentes vel scribentes. Nimisrum putarunt antiquiores, inquit Simplicius (π) non oportere coriaris ac plebeis suam sapientiam proponi, ut vel orbiter capere eam possent, sitam planam & perspicua traderetur; ideo alii fabulis, alii Symbolis eam occultarunt, ceu secretiora rerum sacrarum velaminibus involvi

con.

(o) c. 31. (π) in præf. ad categ.

consueverunt. Non est autem dubium c.
quin per eos qui Philosophiam Symbolis
occultarunt, primariò Pythagoricos in-
tellexerit. Hoc autem ait fecisse, ne ad
eam unicuique, etiam ex vili plebe esset ac-
cessus atque ita divulgata vilesceret, qua
de re nos fusius infra-

CAP. SECUNDUM.

Philos. Symbolica partes expendit.

§. I.

Quæ Philosophiæ Symbolicæ sit na-
tura & ratio vidimus, cui item hoc
genus docendi proprium conspe-
ximus, nunc quæ ejus sit divisio, quæ-
que partes conspiciemus. Exhibet autem
hanc Hierocles statim ab initio Com-
mentationis suæ, in carmina aurea Pytha-
goræ sub appellatione καθάρσιος καὶ
τελειότητος. h. e. purgatricis & perfectricis.
Quæ duo cum officium atque propo-
situm ipsius subindicent duplex, duplicem
quoque hujus Professores habuisse Philo-
sophiam non incommode videntur, ni-
mirum καθάρτικὴν live purgatricem u-
nam,

nam, quæ animam adhuc in corpore constitutam corporeas illecebras, cupiditatumque dulces exuere laqueas docet, & Τηλεμένην sive perfectricem alteram, cujus beneficio anima sic liberata in adyta cognitionis divinarum humanarumque rerum deduci queat atque sic quodam modo DEO, ut arbitrabantur similis fieri. Hæc autem divisio, ut ut non inepta videatur, ceu dixi, ab officio deducta, maluisse tamen Pythagoricos suspicamur, à diversitate quæpiam discipulorum & alio atque alio docendi modo, dividere eam in ἐξωτερικὴν & ἐσωτερικὴν sive externam, ut sic dicam & internam. Illam vocabant, quæ spectabat ad τὰς ἐξω: i. e. eos qui audiebant quidem Pythagoram & Pythagoricos sed tamen in sectam & societatem eorū nondū adsciti, pristinum adhuc vivendi genus servabant, suaq; in civili vita obibant munia, unde etiam πολιτικὴν alias dicebatur. At vero Esoterica erat, quæ ad τὰς ἐσω h. e. eos pertinebat qui subduxerant se à vulgo vitæque civili ac concesserant in Scholam Pythagoricorum Philosophi futuri, atque adeo posthabita communi illa & in civitate

rate receptâ consuetudine ex decretis institutisque sectæ victuri erant. *Exoterica* erat in qua omnia, quatenus ad vitam communem & utilitatem salutemque publicam requirebantur: simpliciter & nude tradebantur absque subtilibus speculationibus & abstrusis rationibus Philosophicis, quas si quando adhibebant, adhibebant autem sæpe, eas non nisi ex vita communi desumerunt & populariter etiam, tractabant, unde etiam *ἐκδομαίικη* sive acusmatica, quoniam in nudis auscultationibus absque ullis demonstrationibus rationibusque consistebat, Jamblichodicitu, quamquam in hoc fuerit diversa, quod *Exoterica* quidem Contineret ea, quæ ad vitam faciebant Communem hominum inter se. Acusmatica vero sive acroamatica ea tantum, quæ ad vitam pertinebant Pythagoricam, & spectabat tantum ad eos qui futuri essent Pythagorici. Quæ licet & ipsæ nudè ac simpliciter proponerentur & ad vitam fere ac mores pertinerent, tamen non ad vitam quamvis & civilem, sed peculiarem ac Pythagoricam spectabant. Sc. non eodem modo vivere his atque multitudini datum erat.

C

Huic

Huic creditum est satis esse si quocunque modo honestatem colerent. At vero illis minima quæque observare necessum erat, utpote à quibus omnia in majori perfectionis gradu exigebantur, non vietus modo, sed & amictus & alia id genus à vulgo diversa. *Esoterica* vero illa erat, in qua examinari omnia melius suisque firmari rationibus ab intimis Philosophiæ sacrariis mos erat, unde & *μαθηματικὴ* Mathematica, alio nomine appellabatur, non certe quod disciplinas contineret Mathematicas, cum potius doctrinam de natura contineret & DEO, verum quia more Mathematicorum ex suis causis & principiis per certas & infallibiles demonstrationes omnia probabat.

§. II.

Et si vero alia sit *Acusmatica* & alia iterum *Exoterica* Philosophia, non tamen *Acusmatica* illa ipsa fuit, quam superius *Esotericam* dixi. Nam hæc quidem Philosophiam propriè ac specialiter constituebat, illa vero ejus tantum velut præludia & præparationes quasdam com-
pre-

prehendebat. Nec tamen penitus ab Esoterica diversa; quia ipsa illa Acusmaticæ Philosophiæ dogmata, per Esotericam Philosophiam ut plurimum illustrari, adeoque ipsius Philosophiæ pars fieri solebat. Id enim volunt verba, sapius laudati Jamblichi (ρ) ubi Symbolorum, (quæ ad Acusmaticam Philosophiam propriè pertinent) triplicem ait, interpretandi modum esse. Unum quidem proprium sectæ Pythagoricæ atq; arcanum, nec aliis evulgandum; alterum vero popularem & qui tradi omnibus communiter queat, tertium denique medium inter utrumque, non plane popularem nec plane Pythagoricum, sed nec penitus ab utroque remotum. Exponit id ipse in subsequentiis, quando quem hic vocat *πρόπον δημόδη* nominat *ἐξωπαικόν*, quemque *μέσον* hic, mox *ἀκροαματικόν* ibi. Non potest ergo aliter esse, quam ut tertius modus *ἀπόρρητος* καὶ ἴδιος ἀκρόσεως sit *ἐσωπαικός*. Unde sequitur quod ab initio est dictum, non diversam penitus ab Esoterica Philosophia fuisse acroamaticam. five acusma-

smaticam, cujus partem non exiguam Symbola ista faciebant. Sed ut quid cuique proprium sit constet, nunc singula per partes.

§. III.

Atque ut ab Exoterica initium fiat, continebat ea præcepta & de republica & privata. Illa, ostendebant officia eum magistratum erga cives, tum civium erga magistratus. Hæc officia parentum erga liberos ac liberorum vicissim erga parentes, conjugum erga maritos, juniorum erga seniores & vicissim, quam in rem exempla videsis cum cura & studio Comportata apud Jamblich. (σ). Ab hac Exoterica, ceu monui, distincta fuit Acusmatica seu acroamatica, eaque erudiebantur imprimis illi, qui post tempus probationis & silentii recipiendi erant in numerum Esotericorum, & ad intima ipsius Philosophiæ sacraria admittendi tripliciter potissimum modo, quod apertissimè ex Jamblichico colligimus. Primus erat τῶν τε ἐστὶ seu eorum quæ, quid quidque sit, significatio.

(σ) l. i. c. 8.

gnificant, atque nihil aliud continebat, quam definitiones quasdam practicas ad vitam communem spectantes. Talia super quæ vir Clarissimi nominis D. Holstenius ante annos, abhinc plusculos in lucem edidit. *Γνώμας* ipse vocat, credo quod sententiosum quid, & pertinens ad vitam continerint, ut cum DEUM vocat quæstionem intellectu difficilem; hominem fortunæ ludibrium: solem & lunam insulas beatorum & cætera hujusmodi longe plurima quæ copiosius leguntur in altercatione Hadriani & Epicteti ad calcem Enchiridii.

§. IV.

Alter modus erat: *Τὼν τι μάλιστα*, sive eorum quæ quid sit maxime. In eo ultima & extrema in unoquoque genere exquirebantur atque omnia tandem dirigebantur ad id, quod in vita esset maxime optandum. Exemplis rursum præit Jamblich. Quæ vero indicant quid sit maxime inquit, sunt talia: ut quid justissimum? sacrificare, quid sapientissimum? numerare. quid verissimum? homines malos esse. & similia. Quia hoc etiam

tiam genus vetustissimis usurpatum tem-
poribus fuerit, maxime apud Æthiopes,
eo dubitamus minus, quo luculentius il-
lud colligimus ex Amasis Epistola ad Bi-
antem; ita enim ibi de se ipso loquitur
Amasis: Æthiopum Rex certamen sapien-
tiæ mecum instituit per obscuras & no-
dosas quæstiones. Fallor an aliunde,
quam ex eadem illa antiquissima consue-
tutine Regina Æthiopum venerit ad Sa-
lomonem ac ejus modi ænigmata ipsi
proposuerit, Quia imo ante ista tempora
proposuisse Samsonem ejusmodi ænigma-
ta Philistæis clarum est ex Judic. c. 14.
ubi originalis sic habet: מַחֲלֵל וְיָמָן וְצִיִּן
וְחֵמָר וְעֵינָן וְעֵינָן וְעֵינָן. ubi illud simul
observamus quod Philistæi ad propositum
ænigma non cathegoricè responderint, sed
veluti aliud aliquod in medium attulerint,
quo a Samfone non soluto, liberarentur
& ipsi, multa certaminis. Ita enim in u-
su fuisse, de maximis rebus certare, cum ex
aliis tum Plutarcho potissimum edoce-
mur. Erant autem illa Philistæorum non
absimilia istis Pythagoræorum, ut *quid*
dulciss melle? quid fortius leone? quid
fraudentius femina? quorum hoc etiam
Sam-

Samsonem subdidisse, postquam à femina seductus esset, auctor est Joseph. (v)

§. V.

Tertium denique ac ultimum hujus Philosophiæ genus fuit τὸν ἡ πρακτικόν, *sive eorum, quæ quid faciendum omittendumque erat indicabant.* Ita vero appellabant regulas communes & præcepta vivendi, ut danda est opera liberis, non ¹⁶ dirimenda amicitia, abstinendum à piscibus & quæ sunt cætera, passim obvia in sententiis Stobæi, quæ γυναικας Demophilo & κρυαὶ γυναικας, Democrati dicuntur. Genus itidem antiquum Sapientiæ. His ergo omnibus debebant esse instructi, disciplinis inquam illis, illis gradibus & scalis antequam adscensus ad Philosophiam veram concederetur, cujus inter speciem ac pulchritudinem, solummodo per umbram veluti, & nebulas Symbolorum ac ænigmatum intuebantur. Quæ, si acquisivissent sibi, si per omnia se probassent, tum demum fas erat accedere ad lumen & ad veram intimamque eruditionem admitti. Sed de hac satis.

§. VI.

(v) Ant. l. c. 8.

24. *VI.*

Accedo ad partem extremam & ultimam, quam Esotericam diximus. Huic erant etiam quædam minores partes tanquam gradus ad intimiorem illam secretioremque Philosophiam. Prima erat Mathematica, non illa generalis quidem ex qua Esoterica etiam universa nonnunquam nomen inditum fuisse, in superioribus innuimus, sed specialis altera, quæ in numeris & figuris occupatur. In hac adeo, se usque eo exercere necessum habebat futuri Esoterici, ut vel sine ea neminem admiserint ad mysteria & arcana, quæ in Esotericis proptie ac peculiariter proponebantur, quod latè suo Exemplo probat Justinus in dialogo cum Tryphon. Sc. præparari animum his disciplinis voluerunt, veluti præexercitationibus quibusdam à rebus corporeis abductum, ad contemplationem eorum quæ vere existunt. Secutus hic ut in aliis multis Pythagoricos Plato, ejusdem disciplinæ tam tenax erat custos, ut etiam foribus Gymnastii sui insculpi, adeoque in vim edicti valere iussit: *ἔδεις ἀγνωνέοντος εἰσῆναι, ὅμοιο ἰγνάρως Γεωμετρίας* hoc, ingrediatur

maximè quod Mathesin judicaret unicam
esse ad eruditionem viam & Capulam sive
ansam quasi Philosophiæ ut ex Xenocrate
loquitur Laertius (Φ)

§. VII.

Mathematicam sequebatur *Φύσικη* reo-
rum naturalium scientia, vera tandem
arque genuina hujus Philosophiæ pars. Sic
enim intelligo quæ de Acusmaticis & Ma-
thematicis disserit Gellius (Χ) Ita enim ille
postquâ prolixius persecutus est, quomodo
receptis in disciplinam à Pythagora datum
erat verba facere, quætere quæ audissent
quæque ipsi opinarentur exprimere, sub-
dit illico: *His scientiæ studiis ornati
ad perspicienda mundi opera & prin-
cipia natura adscendebant, ac tunc de-
nique nominabantur Φυσικοί.* Ex quibus
nemo non intelligit, doctrinam naturalem,
proximam à disciplinis Mathematicis fu-
isse habitam à Pythagora, adeoque partem
Philosophiæ Esotericæ, vel præcipuam
putatam. in quam proinde & singula-
ri in dextra incumbabant discipuli hujus
classis.

D

§.

(Φ) Protrm. (Χ) l. i.

Hanc tandem excipiebat ultima & præstantissima Esoterica Philosophiæ pars quæ de DEO & rebus divinis tractabat quam Θεολογίαν vulgo, ἐπισήμην vero περί νοητῶν καὶ θεῶν, doctrina de intelligibilibus & Deo Iamblichus appellat. Ex quibus iterum vel illud intelligimus duplicem fuisse hujus partem, unam generalioreν περί νοητῶν, alterā specialioreν περί θεῶν. Utraque potissimum constituere eam Philosophiam quam vocare Esotericam consueverant. Utraque summa ultimarq; erat sapientia, quam per Philosophiam appetebant. Ad utramque etiam aditus, nemini nisi ultimo loco, & post partes cæteras dabatur, imo occultabatur utraque, nec nisi præstantissimis hujus Philosophiæ sectatoribus tradī fas erat, ut more suo, id est cum gravitate loquitur Ampl. Scheff. (ψ)

CAP. TERTIUM.

Docendi modum exhibet.

§. I.

Erudiebant Pythagoras & Pythagoræi summo studio, sibi commissos, omnis vero ex ore docentium institutio profecta,

(ψ) Phil. Ital. c. 13.

38
27
profecta, exulante librorum ac lectionis usu.
Tradit hoc ex Porphyrio Plutarchus in Nu-
machone in modum: *Dogmata sua sine
ullo scripto posteris successoribusque com-
municavit, eaque perinde ut Deorum my-
steria conservare iussit memoriaq; insigere.*
Loquitur de Pythagora ipso, cujus assidua
observatione instituti, adeo non agre per-
ducti in eandem, cum doctore, sententiam
discipuli, ut ne quidem fas existimarent
quidquam literis mandare. Ita enim Plu-
tarchus iterum: *Eadem ductos ratio-
ne, nec Pythagoreos memorant, præcepta
sua scripto mandare, sed memoriam & disci-
plinam eorum instillare vitam.* Alienis-
simi itaque hi, vel hac quidem in re, fue-
runt Philosophi, à communibus erudi-
torum votis, qui omnem per vitam, im-
menso labore, ut posteritati, sua proffert
meditamenta, nomenque in monumentis
superfit, agunt. Verum sine præmedita-
tione ac consilio, quis dixerit? Nihil e-
nim nocere eorum potest tamæ, desidia
suspicio, quam, vel hinc cognita assidui-
tas; aut scriptiois impericia, quia cæte-
ris nî negotiis, exercita artis, hoc pro-
illis, testimonium diluit. Vid. Cæf. (a)

De Causis igitur genuinis cogitandum,
 quas tamen ipsi non aperuerunt, in ratio-
 cinio attamen Casaris, minime fallaci, ac-
 quievit, haud premittebit, cui de hiis
 duabus, scriptione abstinuisse visum fuit;
 quod neque in vulgus efferri discipli-
 nam voluerint; neque eos, qui discunt,
 lucris confisos, minus memorie studere (a)
 Hac ita apponit ille, ut qui falsitatis hunc
 arguerit, suae testificationis interventu re-
 clamantem habeat Ludovicum (b) his
 verbis: Pythagore famia ejusque sectato-
 ribus, hanc fuisse causam, cur non scri-
 bere perisimile est, quod noluerint scri-
 bendis sensu animi sui, discipulos desidia
 assuescere; quippe qui monimentis liter-
 arum confisi, minus studerent.

De nihilo certe nequaquam est, quod
 in vulgus efferri disciplinam nolue-
 rint, sc. ejus pretium ne promiscua no-
 titia vilesceret, quia & auctoritati suae
 dignitatiq. consulendum iterorati nec
 hac fefellit ratio, quippe permagnifici
 necesse erat, qui ad arcana sapientiae,
 cum delectu divinitus q. videbantur ad-
 (a) cis. Loc. (b) de caus. corrupt. artis. l. 1.

missi, quæ nec commendare liceret. Deesse,
 nec sciri nisi à probatissimis & sanctissi-
 mis, permillum. Forte nec hanc artem
 ad cruciandum solum & exercendum po-
 steros, sed ad delectandum & stimulan-
 dum invenerunt, ut probare hoc suo sus-
 fragio vidatur Augustinus (γ) Quema-
 dmodum multa per vitrum aut succinum
 lucent jucundius, ita magis delectat veri-
 tas per imagines & Symbola collucens.
 Si dicas concordia res parva crescunt,
 discordia dilabuntur, pigrius incitat: ac
 si addas hoc veteres illos excellentis in-
 genii viros, in arcanis Philosophiæ my-
 steriis subtiliter expressisse, primum pec-
 fornicam, quæ imposito caduceo, in E-
 lephantum excresceret, altera vero parte
 per Elephantum gladio superposito, in
 formicam definientem, nescio quomodo
 inventionis subtilitas & imaginis expres-
 sio sensus citillas suavius, & dum placet
 persuadet efficacius, ut etiam more suo
 eruditè Causinus (δ). Perduxisse etiam
 eam in sententiam præterea, arbitror, i-
 psum sub involucribus hujusmodi tradendi
 (γ) Epist. 119. (δ) Elog. Divin. & Hum.
 l. 4. invent. c. 6.

placita modum, ne venirent qui in pejus
verba ipsorum intelligerent exponente
que, præsertim si qui essent imperitiores,
aut plane extra societatem ipsorum consti-
tuti, atque adeo vacui ab omnibus præsti-
diis ad salum intellectum verum; Cum
sit nihil frequentius quam dicta aliorum
maxime si sint obscuriora, in deterius acci-
pere, aliumque eis affingere sensum, quam
quem auctor ipse intendebat. Ab istis er-
go incommodis periculisque, dogmata sua
intra calami septa continentes Philoso-
phæ hujus Magistri, ac oretenus insti-
tuentes non minus, immunitatem sibi,
quam erudiendorum proposito successum,
hac ratione polliceri visi sunt.

S. III.

Quamquam autem vulgo isthoc fuerit
receptum, legimus tamen de Pytha-
gora ipso, quod interdum libros adhibu-
erit, suæque propria exposuerit scripta.
Sic enim intelligenda pyro verba Jam-
blichii libro 1. (c) ubi edocuisse eum Ab-
batidem ait *τὸν Πύθαγωνα ἀγγεγραμ-
μένον βιβλίον περὶ τῆς φύσεως*, scriptum de natura
scilicet aliud de diis. *Σύγγραμμα*

vocat, quod non potest aliter exponi,
 quam de certo quodam ac peculiari ope-
 re, quo sententiam suam de natura re-
 rum comprehenderat. Imo quod Jambli-
 cus retulit de Syngrammate *ἡν Πύθαγ.*
 hoc Laërtius quoque memorat in vita e-
 jus; quamquam sint qui nihil scripsisse
 putent. Hoc igitur opus prælegebat A-
 baridi saltem, Pythagoras, & exponebat
 ex sententia Jamblichi uti vidimus. Num
 & apud ceteros discipulos tale quid ob-
 servarit, incertum est. Quin tamen inti-
 mis & secretissimis familiarium talibus,
 quæ, qualis fuit ille Abaris, simile quid
 indulcerit fortassis causa nulla est, cur
 ambigere magnopere debeamus. Libros
 saltem istiusmodi reliquisse hæredibus suis,
 in confesso est. Sed & qui ex discipulis
 ad intima Philosophiæ sacraria admissi ce-
 rant, potestatem habuisse, breviter, quæ
 didicissent, scripto comprehendere auctor
 est Gellius (7) imo talia excepisse multa
 ex ipsius Pythagoræ ore, atque ob eam
 causam libris istis, sic conscriptis, non
 suum sed Pythagoræ ipsius præfixisse no-
 men testatur L. I. Jamblich, (8) non ex-

(7)

(8) c. 10.

c. 2 (3)

quidem ut sic imperitioribus imponerent,
sed ut quisquid scirent, id in solidum
Pythagoræ suo Magistro acceptum ter-
rent. Atque hæc jam scripta illa sunt, e
quibus postea Archyppus Lisisque Philo-
sophiam hant, cum cæteris auctoribus
suis, mortuam propemodum ac sepultam,
in lucem revocarunt si Porphyrio fides.
Quæ tamen ipsa & pauca erant admo-
dum, cum plerique doctrinæ servarent
in memoria, & rarissima occultissimæque,
cum à Professoribus eorum, summa cura
& religione abderentur; ita enim claris-
sime hac de re iterum Iamblichus (1)
Hæc, inquit, quo quisque loco obiit, re-
liquerunt, præcipientes filius filiabusque
aut uxoribus suis, ne cuiquam extra fa-
miliam, ipsorum copiam facerent. Idque
continua quadam successione, privatim po-
steris denunciante, per multo tempore
observarunt. Vides summa diligentia cu-
stodivisse nec communicasse cuiquam. Un-
de etiam Laërtius in universum de Philo-
sophia Pythagorica ait, usque ad tempora
Philolai neminem potuisse ullum dogma
Pythagoricum novisse. Nempe Philolaus

33
primus fuit, qui paupertate preffus, tres
libros Pythagoræ vendidit Dionii Syracu-
sano cœnem minis, a quo postea ad
Platonem devenerunt, testificante Jamblis-
cho (x) & Eacri (λ)

CAPUT QUARTUM.

Phil. hujus Principium & finem indicat.
§ 1.

Diximus pro ratione instituti hacten-
us, quæ sint illa, in quibus hæc
Philosophia occupetur; nunc quia
officiæ brevitatis necessitate premimur,
paucissimis saltem, cum ad finem proper-
amus, quis sit, ad hæc omnia aditus
aperiemus, quodque propositum sibi ha-
beat velut scopum indicabimus: Nam &
h. c. ut in cæteris plerisque, pulcherrime
præverunt aliis, Philosophiæ hujus secta-
tores. Agebant autem neminem feliciter
nec in humanis, nec in divinis rebus ver-
taturum, multo minus ad scopum
vitæ ultimum perventurum, nisi qui ante
omnia didicerit se ipsum novisse; itaque
πρῶτον ἑαυτὸν, seu principium & fun-
damentum omnium primum ponebant

E

(x) cit. Loco. (λ)

Et

autem illud *mutū d. ceuiv*. Nosce
te ipsum. Quod effectum, sicut digni-
simum est, ut menti insculpatur penitus,
sic etiam omnibus melioris monetae Phi-
losophis in magno adeo pretio habitum
fuit semper, ut ne Christiani quidem rejer-
cerint. sic enim Agapetus Diaconus in
sermone ad Justinianum (μ) *Deivun* hoc
primum homines præceptum discimus, ut
nosce qui que se ipsum nam qui se se nosce
Deum cognosce qui Deum noverit Deo assi-
milabitur. Principio ergo suo, & finem har-
buit ad primè convenientē hęc Philosophia,
cui *αρετων* ad *ειοτα* seu scopum & finem
omnium ultimum & perfectissimum in eo
posuit ut homo aliquando DEO similis
redderetur. Accedendo ad DEUM unum
quemque effici optimum, præclarum est di-
ctum Pythagoricum apud Coelium Roth-
ginum (ν) Atque ob hanc causam sunt
qui dicto isthoc incitari nos aiebant ad
Philosophiam. Ita enim tradit Anony-
mus apud Photium (ξ) Nosse se ipsum
nihil aliud est quam totius mundi na-
turam nosse. Quod fieri non potest nisi
Philosophia operam demus quod DEUS
hoc

(μ). c. d. (u) *Ued. Atiq. l. 9. c. 19.*

(ξ) in vit. Pythag.

hoc præcepto nos admonet. Ad hanc autem
sui notitiam (cujus quasi fructus est hæc
assimilatio) neminem prius pervenire
posse autumabat ipse Pythagoras, quam
animus ab omni illecebratum immundi-
tie inordinatisque motibus, ope supremi
Numinis liberatus esset, quod sic conscius
virium suarum, cæteris quæ extrahunt,
ut ad se nihil pertinentibus, memoria re-
jectis, in seipsum velut Convertatur
semperque sibi commendatum habeat ille
lud cedro dignum: *λάδε βιώας λαρ-
ευν* vivis, apud Max. Tyrium (o) sci-
qui in se recedit, digreditur ab aliis,
qui digreditur ab aliis similis sit divino
Numini, sunt verba Ampleff. Scheff. (π)

S. II.

Tandem unde hanc hauserit suam Phi-
losophandi rationem Pythagoras fi-
nem operi imponet. Ac in universum
quidem pleraque à Barbaris accepisse, ad
unum omnes testantur vetètes; Etenim
aliorum firmamenta, ut ex destinato nunc
mittam, vel illud Alexandrini memoratum
comprobat: *à barbara Philosophia* inquit
ad.

(o) in vit. Procl. (π) c. 9. (α)

310. 42. 110 mi (Σ)

36
admodum oculis dependent Symbola Py-
thagorica. Barbari porro isti fuerunt A-
gyptii potissimum ac Chaldaei, ad quos
profectum esse disciplinæ ac eruditionis
gratia ex senatu antiquitatis superabun-
danter edocemur. Et quamvis ab Egy-
ptiis, ingeniosam hanc Symbolorum ra-
tionem hauserat Pythagoras, quam illi,
sicut cetera scientiarum semina Mene-
rio, cui gloriosissimum cognomen con-
tigit, τὸ τελευτήσας ἦ. Ter maximi,
communiter acceptam referunt, quia-
pius non est, quam Thout Theuto seu
Thuato Platonis in Epimenide, quod De-
um lingua Ægyptiaca significat. Tamen sat-
(ea manente huic, sua gloria, si curatiori
non nihil mentis indagine, in rem ipsam
inquirere velimus, vix quemquam fore
putemus, qui cum ratione hanc laudem
denegare Hebræis posset; Illis enim fre-
quentissimam fuisse hanc Symbolicam
loquendi & scribendi rationem, ex eorum
antiquissimo Moysæ, Salomone & Pro-
phetis satis superque constat, unde & mo-
dum hunc priscis Philosophandi Hebraicū
& anigmaticum appellat Clem. Alex. (7)

Nam
(π) c. 1. (ε) Strom. p. 17.

Nam ut nihil de Israelitis dicam quibus,
 ob commercia, multa debere poterunt,
 unde & Ψαλμὶ dicuntur Aristophani in
 cavibus, notante Suida, fatetur Josephus (6)
 Et Arithmeticam & Astronomiam ante
 Abrahami adventum in Ægyptum peni-
 tus ipsis fuisse ignotas. Ideoque quam-
 quam multam in hoc negotio tribua-
 mus laudem Abrahamo cum testimonio
 Josephi, tum etiam auctoritate & ma-
 gna in his rebus ipsius Abrahami sci-
 entia nixi, tamen quod minus ipsi o-
 umnem concedere possimus, ob stare vi-
 detur brevis tempus. Potiores itaq;
 hac in re videntur partes Josephi Patri-
 archæ, qui annis 80 principatum Ægy-
 ptii tenuit, uti vult Histor. Gorham. (7)
 cui etiam robur addit, quæ hac in re
 utramque paginam facit, sanctissimi labii
 æterna profunditas Ps. 105. 22. Quid si di-
 camus hunc Josephum, eundem esse Mer-
 curium seu Thot quem tantopere prædi-
 cant Egyptii. Nam illum sub nomine
 Apis vel Serapis ab illis cultum esse. mul-
 tis

(6) Antiq. lib. 2. c. 8. (7) l. 1. c. 2.
 sect. 1. num. 7.

71.8.10112 (2) .1.2 (2)

tis evincere conatur Wolf. in de Idololatria Gentili. Plura non addo nisi unicum illud Apostoli : Omnia probate quod bonum est tenere.

DEO IMMORTALI GLORIA ETHO-
NOS IN PERPETUAS ÆTER-
NITATES!

